

ପରେ କାଳୋ ଭୂଷା ରୋଗ ଦେଖି ଦିଲେ ସକାଳବେଳେଯ ଭିଜେ ବସନ୍ତେ ଜଡ଼ିଯେ ଆକ୍ରମଣ ଶିଥ ଶିଥ ଗୁଲି କେଟେ ନିଯେ ପୁଡ଼ିଯେ ଫେଲତେ ହେବ ଅନ୍ଧାଯ ରୋଗ ଛାଡ଼ିଯେ ପଡ଼ିବେ ଏବଂ ଏ କେତେ ଉପଦିତ ଦାନା ବିଜ ହିସେବେ ବସନ୍ତର କର ଯାବେ ନା । ୮୦ ଶତାଂଶ ଗମ ଶୈଳେ ଶୈଳେ ଫୁଲ କେଟେ ନେବ୍ରା ଦରକାର ।

ଭୁଟ୍ଟ - ହାହାରୀତ ଭୂଟ୍ଟର କମପଙ୍କେ ୩ ଟି ସେଚେର ପ୍ରୋଜନ, ଗାଛେର ହାଟ୍ଟ ଉଚ୍ଚତା, ଫୁଲ ଆସା ଓ ଦାନା ପୁଣିର ସମୟେ ଅବଶ୍ୟକ ସେଚ ଦିତେ ହେବ ।
ବେରେ ଧାନ - ରୋଯାର ୨୦-୨୫ ଦିନ ଓ ୩୫-୪୦ ଦିନ ପରେ ଦୂରର ନିଡ଼ନି ଯତ୍ର ବ ହାତ ଦିଯେ ଆଗାଛା ତୁଳ ଫେଲେ ମାଟି ଭାଲେ କରେ ହେଟେ ଦିତେ ହବୋଜିନ୍ଟେର ଅଭାବ ଜନିତ ଏଲାକ୍ୟ ଏକରେ ୧୦ ମେଝି ଜିନ୍ତ ସାଲଫେଟ ମୂଲସାର ବା ପ୍ରଥମ ଚାପାନେ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ କରା ଯାଏ । ମାଟିର ପରିବର୍ତ୍ତ ପାତାଯ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ କରତେ ହଲେ ବୋଯାର ୧ ମାସ ଓ ୧୫ ମାସ ପରେ ପ୍ରତି ଲିଟାର ଜଳେ ୦.୫ ଥାମ ଚିଲେଟେଜ ଜିନ୍ତ ଗୁଲେ କ୍ଷେତ୍ର କରତେ ହେବ ।

ବେରେ ଧାନ ବଳସ ରୋଗ ଦେଖା ଦିତେ ପାରେ । ମେଲା ଓ ବୁରାଶାଙ୍କର ଆବହାଓରୀର ବ୍ୟବ ଆପେକ୍ଷିକ ଆହୁତା ୧୦ ଶତାଂଶ, ରାତେର ତପମାତ୍ରା ୨୪ ଡିନି ସେଲସିରାପ ବା ତାର କମ ଥାକେ, ତବନ ଏହି ରୋଗର ଆକ୍ରମଣ ଦେଖା ଦିତେ ପାରେ । ଆକ୍ରମଣ ଜମିତେ ଟ୍ରାଇସାଇଲ୍‌ଜୋଲ ୫୦%, ୦.୫ ଥାମ ବା ଆଇସେ-ପ୍ରୋଟିଲେନ ୪୦%, ୧ ମିଲି ପ୍ରତି ଲିଟାର ଜଳେ ଗୁଲେ କ୍ଷେତ୍ର କରତେ ହେବ ।

ସୂର୍ଯ୍ୟମୂର୍ତ୍ତି - ଫୁଲର ପ୍ରେଚନିକ ହଲଦେ ନରମ ତୁଳତୁଳେ ହେବେ ଗେଲେ ଏବଂ ବୀଜ କାଳୋ ଓ ଶକ୍ତ ଫୁଲ ଫୁଲ କେଟେ ନିତେ ହେବ ।

ଚିମ୍ବାଦାନ୍ତ - ବେନାର ୩୦-୩୫ ଦିନ ପର ଗାଛେର ଶୈଳୀଏ ଏର ସମୟ ଏକର ପ୍ରତି ୮୦-୧୦୦ ମେଝି ଜିପ୍‌ସାମ ସାରି ଯାଏବେ ଜମିତେ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ କରତେ ହୁବେ ଏବଂ ଗାଛେର ଶୋଭା ବୈଶେ ଦିତେ ହେବେ । ଶ୍ରୀଯୋ ଶୋଭା ଦୟନେର ଜନ୍ୟ କ୍ରେପାଥରିକ୍‌ଫ୍ସ୍, କୁଇନାଫ୍ସ୍ ବା ଫେନିଭେଲୋରେଟ ଆକ୍ରମଣ କେତେ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ କରତେ ହେବେବାଦାମେର ପାତାର ଏହି ସମୟେ ଚିକା ବା ମରାଚ ପଡ଼ା ରୋଗ ଦେଖା ଦିତେ ପାରେ । ଏହି ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ ଦେଖା ଗେଲେ ଜଳେ ୨.୫ ଥାମ ହାରେ ମ୍ୟାନକୋଜେବ ବା ମାଟାଲାର୍ଜିଲ ୮ ଶତାଂଶ + ମ୍ୟାନକୋଜେବ ୬୪ ଶତାଂଶ ମିଶ୍ରଣ ୨.୫ ଥାମ ହାରେ ପ୍ରତି ଲିଟାର ଜଳେ ଗୁଲେ କ୍ଷେତ୍ର କରଲେ ଉପକାର ପାଓରୀ ବାବା ।

ତୈତି ମୂଳ - ବୋନାର ୩୦ ଦିନେର ମଧ୍ୟାରୀ ୧୨ ମେଝିର ପ୍ରୋଜନ ହ୍ୟାବୋନାର ୩୦ ତେବେ ୩୦ ଦିନେର ମଧ୍ୟାରୀ ୨% ଡି.ଏ.ପି ଦ୍ରବ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ର କରା ପ୍ରୋଜନ ବୀଜ ବୋନାର ୩ ସଂଧାରେ ମଧ୍ୟାରୀ ୦.୫ ଚିଲେଟେଜ ଜିନ୍ତ, ୪ ସଂଧାରେ ମଧ୍ୟାରୀ ୧.୫ ଥାମ ଡାଇମୋଡ଼ିଆମ ଅଟ୍‌ବୋରେଟ ଓ ୫ ସଂଧାରେ ମଧ୍ୟାରୀ ୦.୫ ଥାମ ଆମୋନିଆମ ମଲିବରେଟେ ପ୍ରତି ଲିଟାର ଜଳେ ଗୁଲେ କ୍ଷେତ୍ର କରତେ ହେବେ ।

ତିଲ - ସନ ଗାଢ଼ ପାତଳା କରେ ପ୍ରତି କାମିଟରେ ତିଲେଭାରର ଜନ୍ୟ ୩୫-୪୦ଟି ଏବଂ ରଥର ଜନ୍ୟ ୪୦-୫୦ ଟି ରାଧା ପ୍ରୋଜନା ତିଲ ଚାମେ ସାଧାରଣତ ୨ ଟି ସେଚ ଦିତେ ହୁଏ ପ୍ରଥମଟି ବୀଜ ବୋନାର ୩୦-୩୫ ଦିନ ପର ଓ ଯିତିଯାଟି ଏର ଅରୋ ୨୦-୨୫ ଦିନ ପରେ ଦିତେ ହବେଏହି ଫୁଲରେ ପ୍ରଥମ ରୋଗ ଫାଇଲୋତୀ ଓ ପାତା ମୋଡ଼ା । ଏହି ରୋଗ ଶୋଭକ ପୋକା ବଧ ଜାବପୋକା ବା ଶ୍ୟାମପୋକର ମଧ୍ୟମେ ଛାଡ଼ାର । ଆକ୍ରମଣ ଗାଢ଼ ତୁଲ ଫେଲତେ ହେବେ । ପ୍ରତିକାର ହିସେବେ ମିଥାଇଲ-ଡିମେଟନ ଘଟିତ ଓ ମୁଁ ଦେମନ ମେଟୋସିଟୋର ବା ଡାଇମିଥୋରେଟ ୨୦ ମିଲି ପ୍ରତି ଲିଟାର ଜଳେ ଗୁଲେ କ୍ଷେତ୍ର କରତେ ହେବେ ।

ଆଖ - ଆଖ କାନ୍ଦାର ୪୦-୪୫ ଦିନ ପର ବିବା ପ୍ରତି ୧୫ କେଜି ଇଉରିଯା ପ୍ରତିବରେ ଯାଇତେ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ କରନ୍ତି ।

ରୋଗ ପୋକା ଆକ୍ରମନର ଦିକେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରାଖୁଣ ୬ ପ୍ରୋଜନିଯ ବାବସ୍ଥା ନିନା ।

ପାଟ - ଡୁରରବସେର ଅଳ୍ପ-ବୃତ୍ତିପାତ୍ୟକୁ ଡୁଚ ଏଲାକ୍ୟ ତିତା ପ୍ରୋଜନା ତିଲ ଚାମେ ସାଧାରଣତ ୨ ଟି ସେଚ ଦିତେ ହୁଏ ପ୍ରଥମଟି ବୀଜ ବୋନାର ୩୦-୩୫ ଦିନ ପର ଓ ଯିତିଯାଟି ଏର ଅରୋ ୨୦-୨୫ ଦିନ ପରେ ଦିତେ ହବେଏହି ଫୁଲରେ ପ୍ରଥମ ରୋଗ ଫାଇଲୋତୀ ଓ ପାତା ମୋଡ଼ା । ଏହି ରୋଗ ଶୋଭକ ପୋକା ବଧ ଜାବପୋକା ବା ଶ୍ୟାମପୋକର ମଧ୍ୟମେ ଛାଡ଼ାର । ଆକ୍ରମଣ ଗାଢ଼ ତୁଲ ଫେଲତେ ହେବେ । ପ୍ରତିକାର ହିସେବେ ମିଥାଇଲ-ଡିମେଟନ ଘଟିତ ଓ ମୁଁ ଦେମନ ମେଟୋସିଟୋର ବା ଡାଇମିଥୋରେଟ ୨୦ ମିଲି ପ୍ରତି ଲିଟାର ଜଳେ ଗୁଲେ କ୍ଷେତ୍ର କରନ୍ତି ।

ମୂଳ ସାର ହିସେବେ ଯିବା ପାଟେ ଏକର ପ୍ରତି ୫୦ କେଜି ସିଙ୍ଗ ମୁକାର ଫୁଲଫେଟ ଓ ୧୦-୧୫ କେଜି ମିଟ୍‌ରେଟ ଅଫ ପଟ୍ଟିଶ ବସନ୍ତର କରତେ ପାରେନ । ତିତା ପାଟେ ଏକର ପ୍ରତି ୬୨.୫ କେଜି ସିଙ୍ଗ ମୁକାର ଫୁଲଫେଟ ଓ ୮.୨୫ କେଜି ମିଟ୍‌ରେଟ ଅଫ ପଟ୍ଟିଶ ବସନ୍ତର କରତେ ପାରେନ ।

ଭାଲ ଫଳ ପେତେ ତୁଳେ ପାଟେର ପରିଚ୍ୟ ଏକଟ ଆକ୍ରମଣ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବ୍ୟା । ଯଦ୍ରେ ସାଥୀୟ ସାରିତେ ବୀଜ ଭୁଲେ ପରିଚ୍ୟ ବରଚ କମେ ଏବଂ ଫଳ ବୃଦ୍ଧି ପାରେ । ଆଗାଛା ମାରାତ୍ମକ ମୁଁ ବସନ୍ତର କରନ୍ତେ ଆଗାଛା ଦରନ କରାଯାଇବା ଯେତେ ପାରେ ।

ତୈତି କଲାଇ - ଚାମେର ଉପବୁଦ୍ଧ ଜାତଗୁଲି ହଲ- ବସନ୍ତ ବାହାର (ପିଡ଼ିଇଟ-୧), ଶୌତମ(ତୁଲିଇଟ-୧୦୫), କଲିନ୍‌ବି-୭୬) । ଫାଲ୍‌ଗୁନ-ଚୈତ୍ର ମାସେ ବିବା ପ୍ରତି (୩୦ ଶତକ) ୩-୪ କେଜି ବୀଜ ଛାଡ଼ିଯେ ବା ସାରିତେ ଭୁଲେ ପରିଚ୍ୟ ବରଚ କମେ ଏବଂ ଫଳ ବୃଦ୍ଧି ପାରେ । ବୀଜ ଭୁଲେ ପରିଚ୍ୟ ବରଚ କମେ ଏବଂ ଫଳ ବୃଦ୍ଧି ପାରେ । ଏହି କାମିଟରେ ୫୫-୬୦ ଟି ପରା ବୀଜ ଉଚ୍ଚିତ ଏବଂ ଏହି କାମିଟରେ ଆଗାଛା ନାଶକ ମୁଁ ବସନ୍ତର କରନ୍ତେ ଆଗାଛା ଦରନ କରାଯାଇବା ଯେତେ ପାରେ ।

ଦାଜିଲିଂ ଓ କାଲିମ୍‌୧ ଜେଲତେ ମାରାର ବୃତ୍ତିପାତେ ପୂର୍ବଭାଗ ରୁହେ ।

ବୃଦ୍ଧି ଅଧିକାରୀ, ପରିଚାଳନା ମାରାର ଏବଂ

ପରିଚାଳନା

୨୦୨୮

ବୃଦ୍ଧି ଅଧିକାରୀ (ଜନ ସଂକ୍ଷେପ, ମୃଦ୍ଦାର ଓ ତଥ୍ୟ)

ପରିଚାଳନା